



Vastuulliset sairaanhoitopiirien hankinnat, terveysteknologian toimialan näkemyksiä

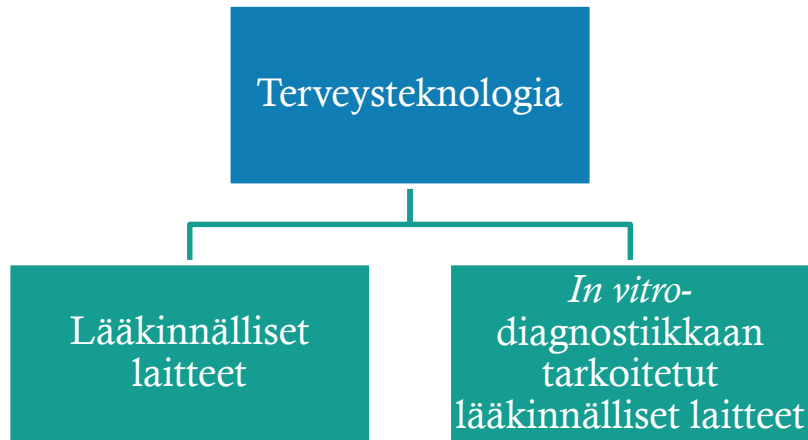
Toimitusjohtaja Laura Simik, Sailab –MedTech Finland ry



Sailab –MedTech Finland ry:n tavoitteena on
että
potilaille, sosiaali- ja terveydenhuollolle ja
muille sidosryhmille
voidaan tarjota laadukkaita, turvallisia,
kustannusvaikuttavia ja uusia sekä
innovatiivisia terveysteknologian ratkaisuja ja
niihin liittyviä palveluita.



Mitä tarkoitamme terveysteknologialla



- Terveysteknologialla tarkoitetaan **lääketieteelliseen tarkoitukseen käytettäviä lääkinnällisiä laitteita**.
- Terveysteknologiaa vaaditaan sairauksien ennaltaehkäisyyn, diagnosointiin, hoitoon, tarkkaillaan, kuvantamiseen tai sairaudesta tai vammasta aiheuttavien haittojen kompensointiin sekä kuntoutukseen.
- Ratkaisuja on tuhansia, osa ratkaisuista perustuu korkeaan teknologiaan ja osa on yksinkertaisempia. Kaikkia tarvitaan toimivaan terveydenhuoltoon.

- *Lähde: Priority Medical Device, WHO, https://www.who.int/medical_devices/priority/en/, 18.5.2019*

Valtakunnallisesti yhtenäiset menetelmät ja kansainväliset standardit



- **Valtakunnallisesti yhtenäistetyt menetelmät** ovat erittäin tervetulleita toimialan mielestä
- **Kansainvälisiä, olemassa olevia standardeja ja sertifikaatteja** on hyödynnettävä aina kun mahdollista. Sertifikaattivaatimusten päälle asetetut kansalliset kriteerit myös vaikuttavat negatiivisesti yritysten kilpailukykyyn Suomen markkinoilla.
 - On hyvä ymmärtää, että useat kansainvälisesti hyväksytyt sertifikaatit ovat keskenään täysin tai hyvin lähelle saman taseisia, ja että paikallisilla jakelijoilla on harvoin mahdollista vaikuttaa valmistajan käyttämään sertifikaattiin.
- **Englanninkielisten vastuullisuuskäytäntöjen** tai vastaavien käyttö on mahdollistettava
- **Kuhunkin hankintaan on määriteltävä sopivimmat kriteerit** tai vaadittavat dokumentit. Terveysteknologian ratkaisut eivät ole keskenään yhteismitallisia.

Osaamista on lisättävä ja vastuullisuus pisteytettävä



- Tilaajan on huolehdittava sopimuskauden aikaisesta **seurannasta** sekä tarvittaessa auditoinneista
- Sosiaalisesti vastuullisten hankintojen **osaamista** on lisättävä hankintayksiköissä ja yrityksissä
- Laatu ja **vastuullisuus ovat riittävästi painotettava** tai pisteytettävä. (Halpa)hintaa ei voi olla ratkaiseva tekijä julkisissa hankinnoissa
- Hankintatoimen on toimittava **eettisesti ja vastuullisesti yrityksiä kohtaan**.
 - Kesälomien rauhoittaminen tukee työntekijöiden hyvinvointia ja tuottaa hankintatoimelle paremmat tarjoukset, kun osaava henkilöstö on paikalla niitä laatimassa.
 - Tästä syystä kesä kautena ei tarjouspyyntöjä tulisi jättää

Yhteistyö ja markkinavuoropuhelu tärkein etenemistapa myös sosiaalisen vastuun osalta



- Ajoissa toteutettu **markkinavuoropuhelu** on keskeinen toimintatapa.
 - Markkinavuoropuhelu auttaa selvittämään olennaisimmat kriteerit, käytössä olevat kansainväliset standardit tai sertifiointit sekä mahdolliset vaikutukset markkinaan.
- **Markkinavuoropuhelun konseptia on kehitettävä** pp-yhteistyössä. Aito vuoropuhelu varmistaa nykyistä paremmat tarjouspyynnöt – myös sosiaalisen vastuun näkökulmasta.
 - Nykyinen toimintatapa on usein sellainen, jossa hankintatoimisto pyytää tietoja, yritykset vastaavat, mutta hankintatoimi ei vastaa enää tähän.
 - Kommentointikierrokselle lähetetylle tarjouspyyntöluonnokselle ei välttämättä tule vastauksia yrityksille.
- Tilaajan on jätettävä yritykselle riittävästi **aikaa tarjouspyyntöön vastaamiseen** ja/tai mahdollisuuksien mukaan ilmoitettava ennakkoon vastuullisuuskriteereistä, jotta yritykset ehtivät valmistautua huolellisesti tarjouksen jättämiseen

Oppaasta ja sen sisällöstä yleishuomioita



- Sosiaalisen vastuun edistämisen osalta on **edettävä vaiheittain**.
 - Jokaisessa hankinnassa on varmistuttava, etteivät vaatimukset heikennä **potilasturvallisuutta** tai vaikuta lääkinneiden laitteiden **saatavuuteen / laatuun**
- Tekeillä olevan oppaan osalta suurena huolena on, että koetetaan ottaa pienien askeleiden sijaan suuri harppaus. Jos kyseistä työkalua lähdetään sellaisenaan välittömästi käyttämään, niin huolena on että tuotetarjonta tarjouksiin tulee vähenemään.
 - Dokumentissa ei mainittu siirtymä-aikaa, yleensä tällaisille, mahdollisesti tapoja voimakkaastikin muuttaville suosituksille on monen vuoden siirtymäaika.
- Oppaan luonnoksessa ei ole erikseen huomioitu eri alan toimijoiden roolia julkisiin hankintoihin osallistujina (valmistajat, maahantuojat, jakelijat, sairaanhoitopiirit, julkisia tarjouspyyntöjä tekevät yksiköt jne.).
 - Miten pisteytetään? Miten hinta arvioidaan? Miten auditoinnit?
- Valmistusmateriaalit ja hyvin yksityiskohtainen tieto > oletteko ajatelleet suhdetta liikesalaisuuksiin ja miten käytännössä toteutetaan?
- Työllistävä vaikutus vaateena > Suomen markkinat erittäin pienet
- Mitkä ovat yksityiskohtaisten paikallisten vaatimuskohtaisten listojen hyödyt, kun vastaavia ohjeita jo kaikki tärkeimmät alan toimijat noudattavat ja ne on jo laadittu EU:n tasolla?

Sosiaalinen vastuu ja ympäristökysymykset terveysteknologian toimialalle erittäin tärkeitä



- Sailab -MedTech Finland ja sen jäsenyritykset ovat sitoutuneet ympäristövastuun ja sosiaalisen vastuun edistämiseen sekä kehittämiseen. Toimiala katsoo näiden olevan olennainen osa toimialan sääntelyä, potilasturvallisuutta sekä liittyvän vahvasti toimialan asemaan tulevaisuuden terveyden tekijänä.
- Sailab -MedTech Finland ry katsoo, että toimiva ja hyvä yhteistyö terveysteknologiayritysten ja hankintatoimistojen / KEINO -verkoston välillä on olennaisen tärkeää, jotta vastuullisuuden osalta päästään sellaisiin kriteereihin, jotka edistävät tavoitteiden saavuttamista potilasturvallisuuden ehdoilla.





Kiitos!